

Veisu, Santamatinkatu 26
Asemakaava nro 9086

LIITO-ORAVASELVITYS 2026

Tampereen kaupunki / Asemakaavoitus

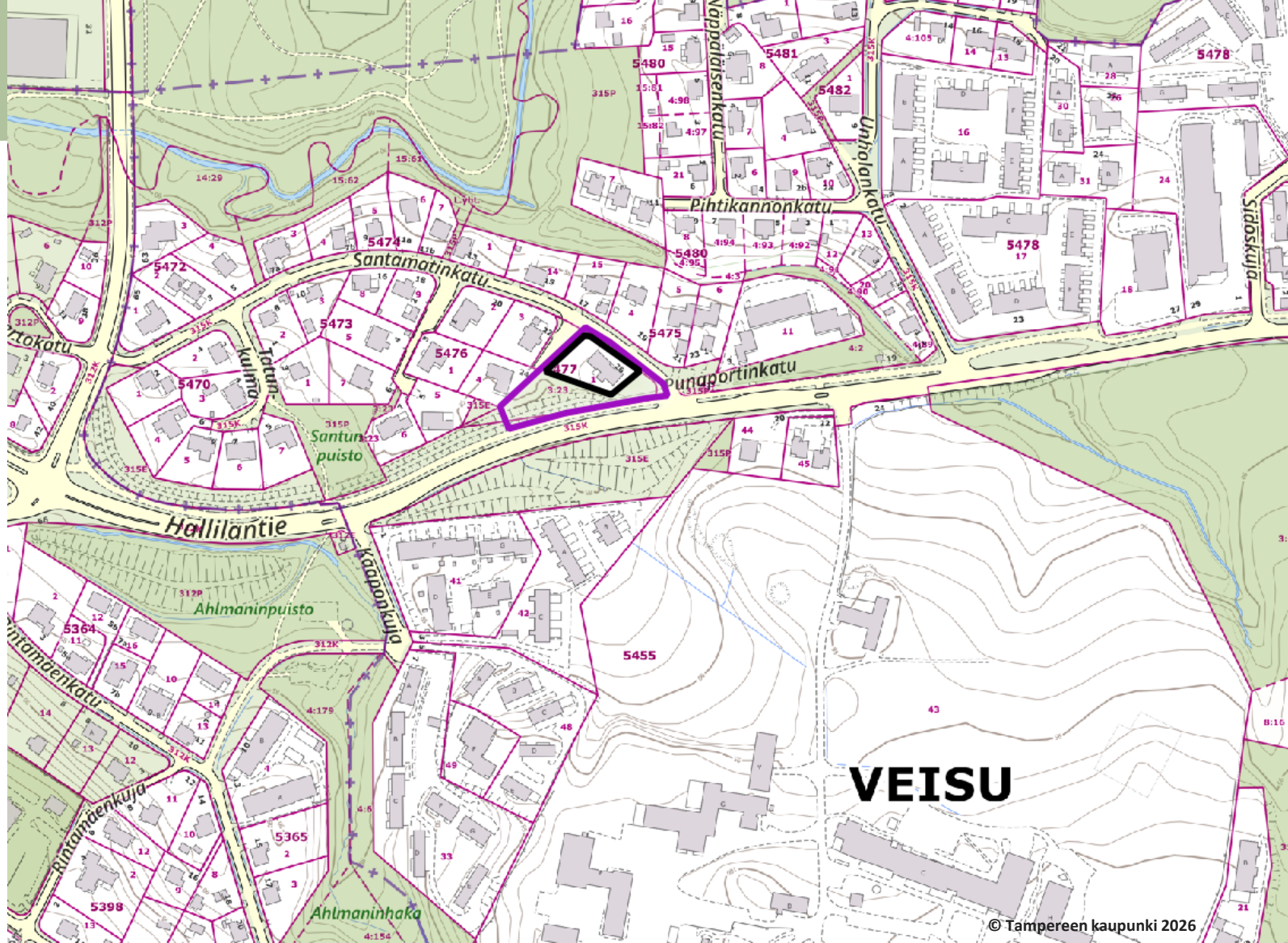
3.6.2026

Johdanto

Santamatinkatu 26 suunnittelualueella tehtiin ensimmäinen maastokäynti 11.12.2025 mahdollisten liito-oravan pesäpuiden sekä Kantakaupungin liito-oravaselvityksessä (2016) tontille osoitetun liito-oravan kulkureitin tarkistamiseksi. Toinen maastokäynti toteutettiin kohteessa liito-oravan selvityksen kannalta optimaalisena ajankohta eli keväällä, koska tontilta löytyi joulukuun 2025 tarkistuksessa liito-oravalle soveltuva risupesä lehtikuusesta. Toinen maastokäynti kohteessa toteutettiin 12.3.2026. Maastokäynnin selvitysaluerajaus näkyy oikealla kuvassa lilalla värillä. Selvitysalueen pinta-ala on noin 3000 m². Selvitysalueen raja on suunnittelualueen rajausta hieman laajempi. Maastokäynnit toteutti FM maantieteilijä Saija Kouko Tampereen kaupungin asemakaavoituksesta.

Selvitys toteutettiin ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt” (Nieminen & Ahola (toim.) 2017) mukaisesti papanakartoitusmenetelmää käyttäen. Liito-oravan esiintymistä kartoitettiin etsimällä liito-oravan papanoita puiden tyviltä sekä muita merkkejä lajista kuten virtsajälkiä. Selvityksessä kartoitettiin myös liito-oravalle soveltuvat pesäpuut ja kulkureitit.

Kartoituspäivänä 12.3.2026 sää oli puolipilvinen ja lämpötila +5°C. Maassa oli vielä hieman lunta ja jäätä, mutta puiden tyvet ja oksisto olivat lumesta paljaana. Puissa ei ollut vielä lehtiä, eikä kasvillisuus ollut vielä puhjennut puiden tyville, joten liito-oravan papanoiden ja mahdollisten pesien havainnointi oli vaivatonta. Selvitys ei sisällä merkittäviä epävarmuustekijöitä. Jonkinlaisena epävarmuustekijänä voidaan pitää sitä, että risupesää ei ole kiivetty katsomaan lähempää, vaan tulkinta pesinnästä on tehty risupesäpuun tyvellä olevan runsaan papanamäärän perusteella.

Kuva 1 Selvitysalueen ja suunnittelualueen rajaukset. Suunnittelualueen raja on mustalla ja selvitysalueen raja on lilalla.

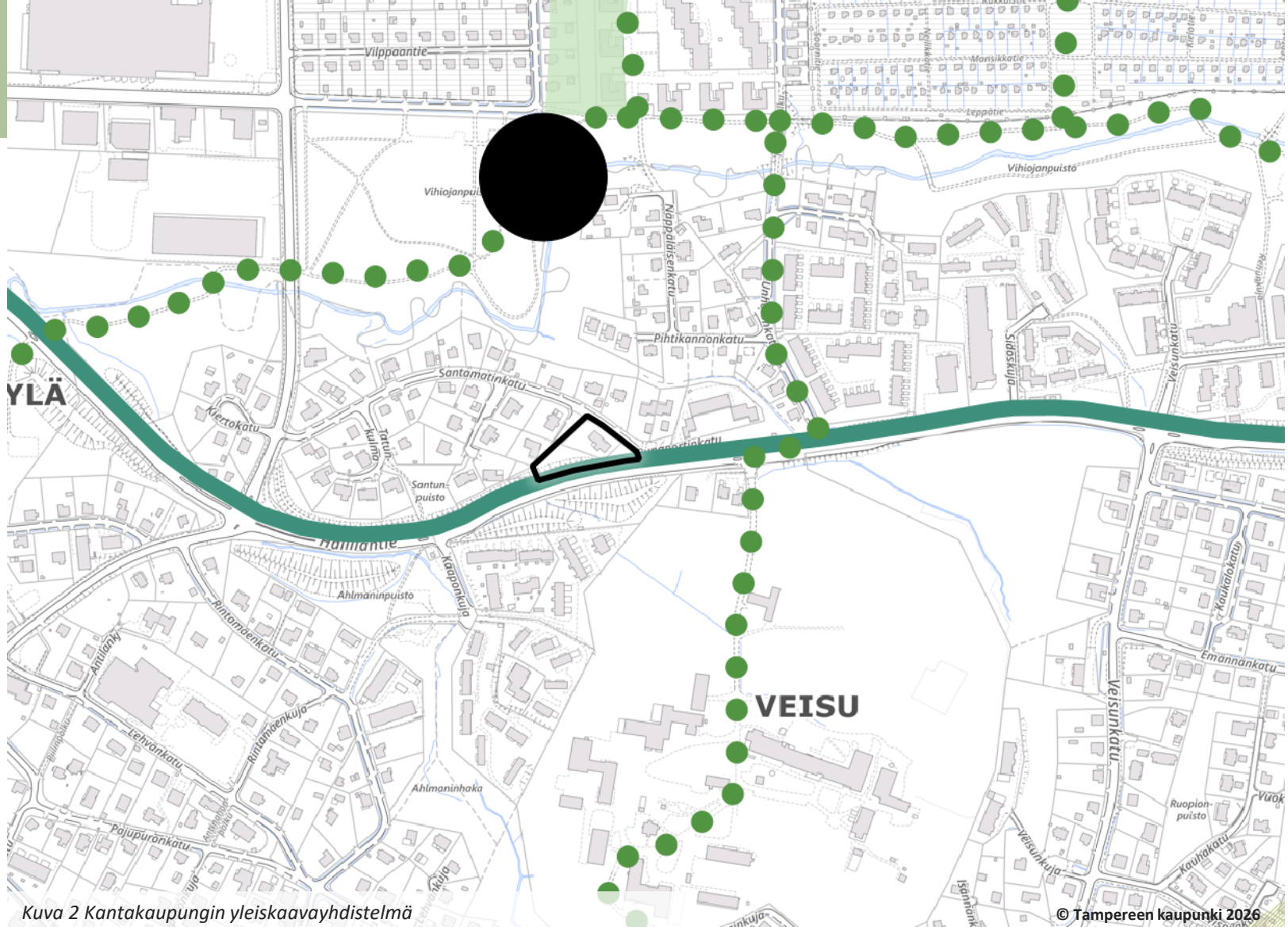
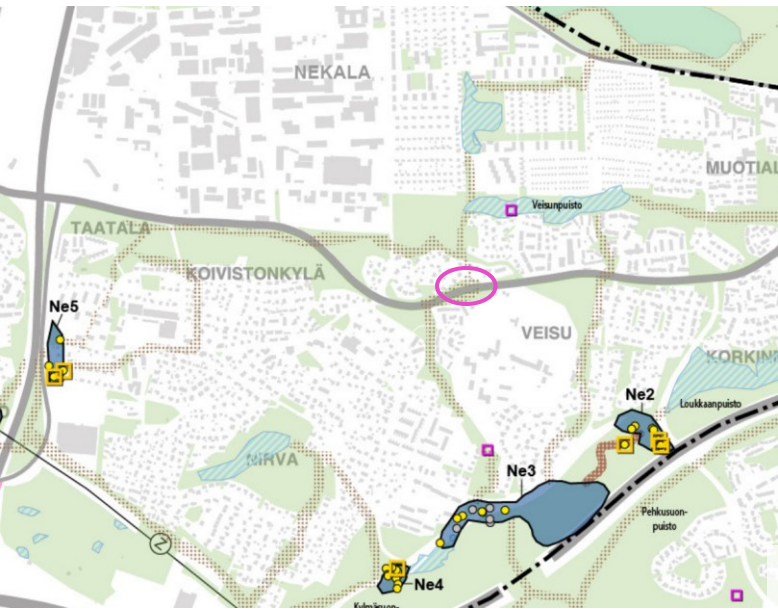
Yleiskaavan viherverkosto

Kantakaupungin yleiskaavayhdistelmä

Selvitysalue on osoitettu kantakaupungin yleiskaavassa asumisen alueeksi. Alueen eteläpuolelle, Hallilantien varteen on osoitettu pyöräliikenteen alueellinen pääreitti.

Pyöräliikenteen alueellista pääreitistöä kehitetään korkeatasoisena seudullisen pääreitistön ja keskeiset asutus-, työpaikka- ja palvelukeskittymät yhdistävänä verkkona. Yhteyden tulee olla laadukas, sujuva, nopea, viihtyisä ja turvallinen.

Yleiskaavaan liittyvässä Kantakaupungin liito-oravaselvityksessä (2016) on selvitysalueen poikki osoitettu sekä pohjois-etelä- että itä-länsisuuntainen liito-oravan mahdollinen kulkuyhteys yhdistämään Vihiojan varren liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt kehätien ja Veisunkadun väliin jääviin liito-oravan elinympäristöihin.

Kuva 2 Kantakaupungin yleiskaavayhdistelmä

- Pyöräliikenteen alueellinen pääreitistö
- Ohjeellinen virkistysyhteys
- Keskuspuistoverkosto
- Kaupunginosapuisto

Kuva 3 Ote Kantakaupungin liito-oravaselvityksestä 2016. Selvitysalueen sijainti pinkillä rinklalla.

Lähtökohdat

Selvitysalue sijaitsee Veisun kaupunginosassa noin 3,5 km keskustasta kaakkoon osoitteessa Santamatinkatu 26. Alue rajautuu pohjoisessa ja idässä Santamatinkatuun, etelässä Hallilantiehen ja lännessä Tatun suojaviheralueeseen.

Selvitysalueen pohjoisosiin sijoittuu asemakaavamuutoksen kohteena oleva kiinteistö, jossa sijaitsee vuonna 1984 valmistunut yksikerroksinen asuinrakennus, joka on saanut marraskuussa 2025 purkuluvan.

Asemakaavatyön tavoitteena on lisätä rakennusoikeutta uudelle asuinrakennukselle ja autokatokselle sekä luoda edellytykset viihtyisälle ja terveelliselle asuinympäristölle ja varmistaa ekologisen verkoston jatkuvuus.

Aiemmat liito-oravaselvitykset ja havainnot

Selvitysalueella ei ole tehty aiemmin tarkempia liito-oravaselvityksiä, eikä alueelta ole aiempia liito-oravahavaintoja. Kantakaupungin liito-oravaselvityksessä on asiantuntija-arviona arvioitu liito-oravalle soveltuva kulkuyhteys, joka kulkee kaavamuutoksen kohteena olevan tontin kautta.

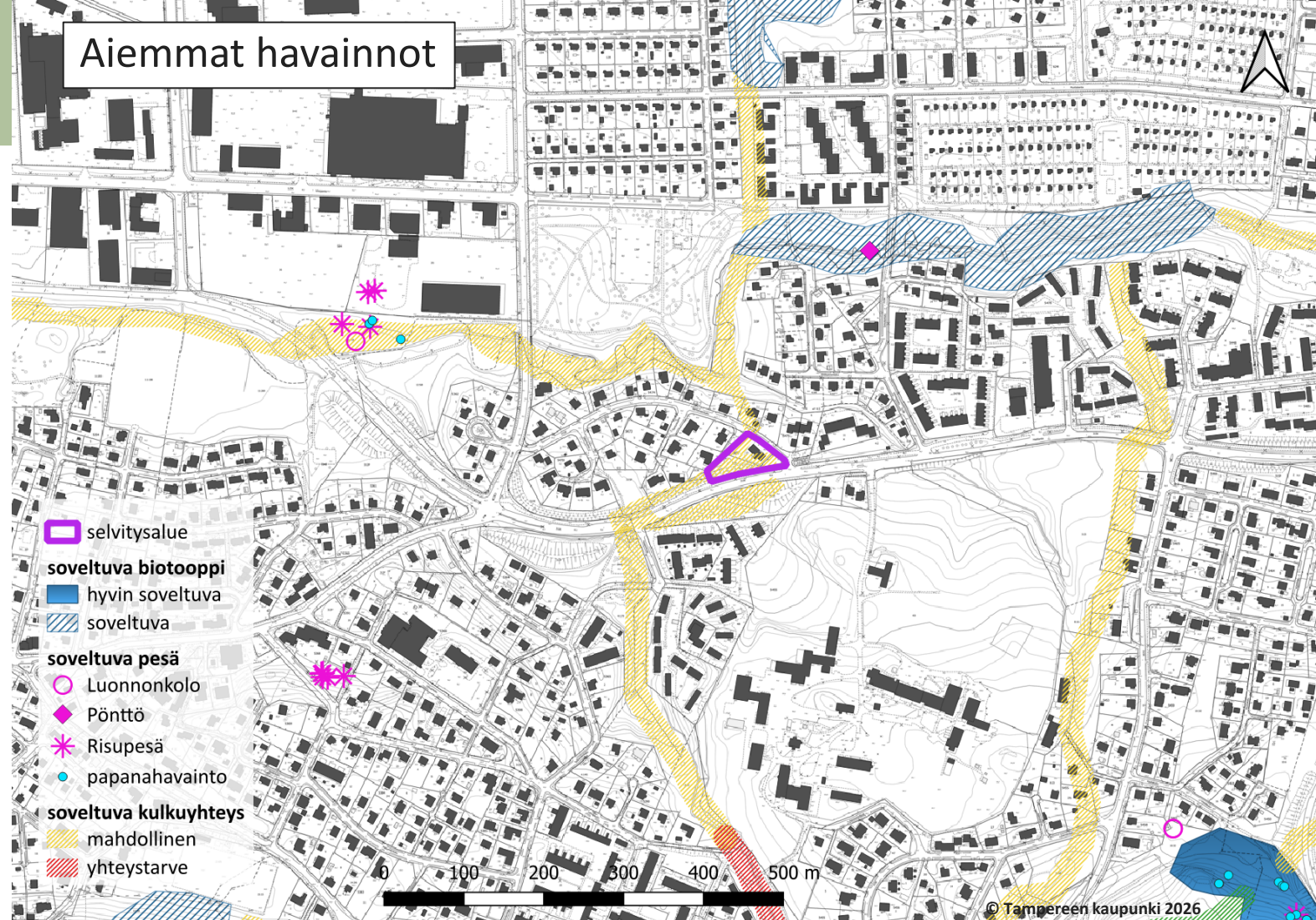
Lähimmät liito-oravahavainnot on tehty Vihiojan varresta noin 450 metriä selvitysalueelta luoteeseen, mistä löytyi keväällä 2025 liito-oravan levähdyspaikka.

Laji.fi –viranomaisportaalin havainnot

Liito-oravan havaintotiedot tarkistettiin 2.4.2026 Laji.fi –viranomaisportaalista. Selvitysalueelta tai sen lähiympäristöstä ei ole viety portaaliin liito-oravahavaintoja.

Aiemmin laaditut selvitysraportit

- Kantakaupungin liito-oravaselvitys 2016. Tampereen kaupunki, Ramboll

Kuva 4 Selvitysalueetta lähinnä olevat aiemmat havainnot liito-oravasta.

Tulokset

Selvitysalueelta löydettiin todennäköinen liito-oravan levähdyspaikka keväällä 2026. Pesä sijaitsee suunnittelualueen luoteisosassa, aivan tontinrajan tuntumassa. Pesä on kookkaan lehtikuusen yläosiin sijoittuva todennäköisesti oravan alun perin rakentama risupesä (Kuva 6). Lehtikuusen tyveltä löytyi yli 50 liito-oravan papanaa. Papanoita löytyi myös suunnittelualueen ulkopuolelta, läheltä tontinrajaa kahden puun tyveltä. Toinen puusta on vaahtera ja sijoittuu tontin kaakkoispuoliselle suojaviheralueelle. Vaahteran tyveltä löytyi noin 10 liito-oravan papanaa. Toinen puu on kookas haapa, jonka tyveltä löytyi yli 30 papanaa. Haapa ei ole kolopuu. Selvitysalueelta, suunnittelualueen ulkopuolelta löytyi lisäksi kaksi huonokuntoista linnunpönttöä, joista itäisempi voisi soveltua liito-oravan käyttöön. Pönttö on kuitenkin huonokuntoinen, vinossa ja aukko on vähän turhan iso liito-oravalle, joten todennäköisesti pönttö ei ole liito-oravan käytössä. Pönttöjen alta ei löytynyt liito-oravan jätöstä.

Liito-oravalle soveltuvan biotoopin alue sijoittuu suunnittelualueen etelä-länsipuoleiselle suojaviheralueelle. Suojaviheralue on kuitenkin varsin pienipinta-alainen, eikä yksinään riitä liito-oravan elinympäristöksi. Elinympäristö jatkuu todennäköisesti Hallilantien eteläpuoleisilla metsäalueilla. Tontin kaakkoispuolelle sijoittuva osa suojaviheralueesta kasvaa lähes yksinomaan koivua. Suojaviheralueen eteläreunassa on puinen meluaita. Tontin länsipuoleisella suojaviheralueen osalla kasvaa pääsääntöisesti lehtipuuta; koivua, leppää ja jonkin verran haapaa. Seassa on muutamia mäntyjä. Tälle osalle suojaviheraluetta sijoittuu maa-aineksesta muotoiltu meluvalli, johon on istutettu pensaita ja puita. Liito-oravan oleskelualueet selvitysalueella sijoittuvat pääosin tonttia ympäröiville suojaviheralueille. Tontin piha-alueelta liito-orava hyödyntää todennäköisesti vain tontin luoteiskulman lehtikuusta ja sen vieressä olevaa kuusta levähtämiseen sekä tontin luoteisrajalla olevia koivuja liikkumiseen. Muussa osassa tonttia ei ole liito-oravalle soveltuvaa puustoa. Suojaviheralueille sijoittuva lehtipuusto toimii todennäköisesti lajin ruokailualueena. Selvitysalue toimii myös todennäköisesti kulkureittinä Ahlmanian ympäröivien metsäalueiden ja Vihiojan varren elinympäristöjen välillä.

Selvitysalueella havaittujen papanoiden vähäisestä määrästä päätellen selvitysalueella voisi olla liito-oravan laajemman reviirin yksi levähdyspaikka. Lehtikuusessa oleva risupesä jää erilleen laajemmista liito-oravalle soveltuvista metsäalueista, mikä viittaisi siihen, että suojaviheralue toimii ruokailupaikkana ja kulkureittinä.

Kuva 5 Liito-oravan papanaa tontille sijoittuvan lehtikuusen tyvellä (12.3.2026).

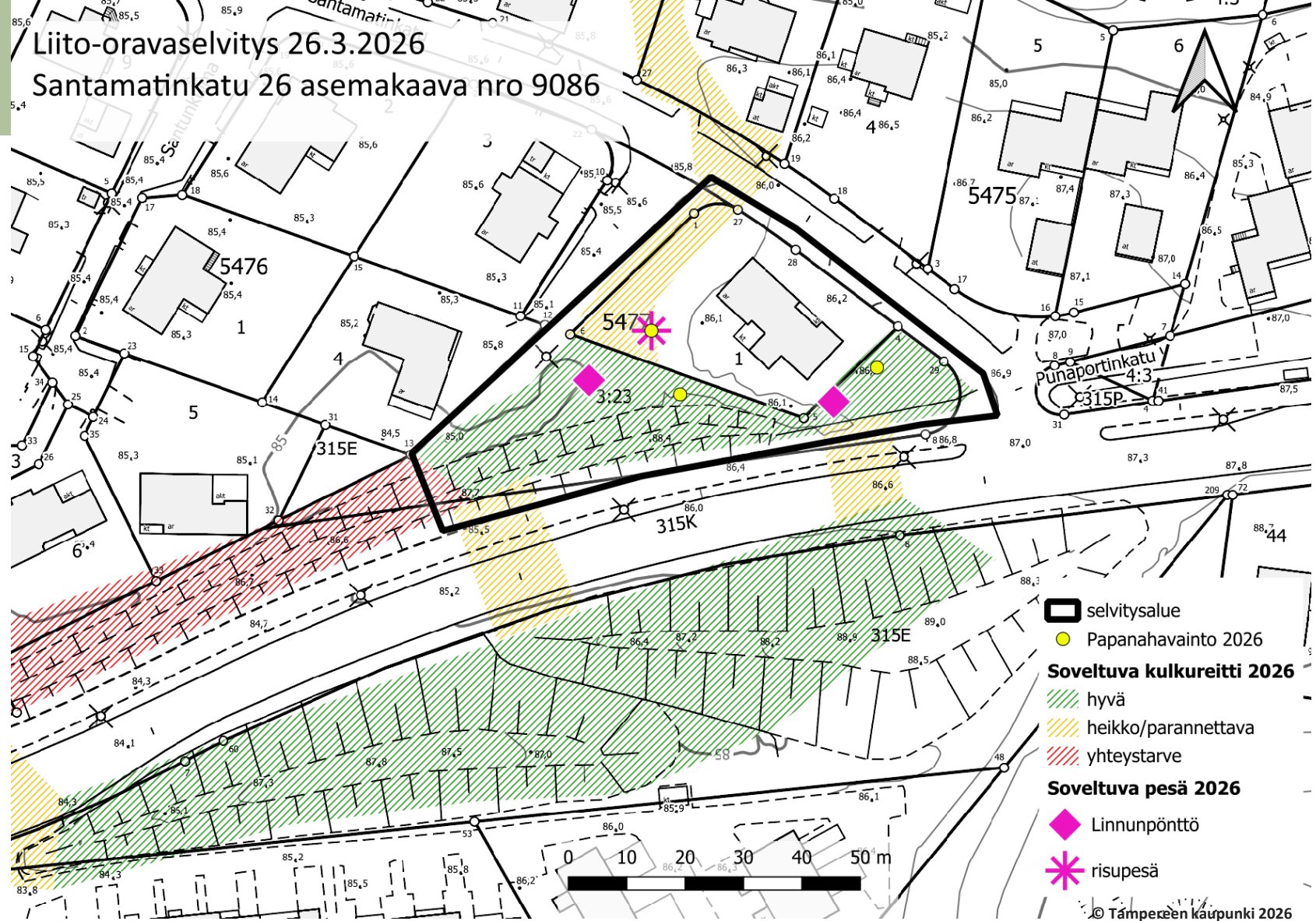
Liito-oravanaaraan elinpiiri on keskimäärin 3-10 hehtaaria ja uroksen useita kymmeniä hehtaareja, jopa 100 hehtaaria (Nieminen & Ahola 2017). Naaraat elävät omilla alueillaan, eikä naaraiden elinpiirit mene keskenään päällekkäin. Urosten elinpiirit voivat olla päällekkäisiä ja yhden uroksen elinpiirillä voi olla useamman naaraan elinpiirejä. (Hanski 2016) Kaupunkiympäristössä elinpiirit voivat olla pienempiä ja pirstaleisempia kuin laajemmilla, kaupungin ulkopuolisilla metsäalueilla.

Kuva 6 Mahdollinen liito-oravan käytössä oleva risupesä suunnittelualueen luoteisrajalla (12.3.2026).

Johtopäätökset

Liito-oravaselvitys 26.3.2026 Santamatinkatu 26 asemakaava nro 9086

Kuva 7 Liito-oravaselvityksen tulokset 2026.

Selvitysalueelta, omakotikiinteistön piha-alueelta löytyi keväällä 2026 runsaasti liito-oravan papanaa lehtikuusen alta, jossa on mahdollisesti oravan rakentama risupesä. Risupesäkuusi tulee varovaisuusperiaatteen mukaisesti tulkita luonnonsuojelulain mukaiseksi lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulailla (§ 78). Lisääntymis- ja levähdyspaikaksi katsotaan liito-oravan pesintään, levähtämiseen tai suojautumiseen käytettävät puut, pönttöt ja rakennusten osat sekä näiden välitön lähipuusto. Lisääntymis- ja levähdyspaikan turvaamisella tarkoitetaan myös näiden alueiden toiminnallisuuden turvaamista. Jos yhteydet lisääntymis- ja levähdyspaikalle katkaistaan, laji tulee häviämään alueelta, jolloin voidaan katsoa, että lain vaatimus lisääntymis- ja levähdyspaikkojen turvaamisesta ei toteudu.

Liito-orava käyttää tonttia ympäröivän suojaviheralueen puustoa todennäköisesti liikkumiseen ja ruokailuun. Suojaviheralueella on liito-oravalle soveltuvaa ruokailupuuta; haapaa, koivua ja leppää.

Suunnittelualueelle sijoittuva pesäpuu ja sen vieressä kasvava, pesälle suoja tuova kuusi tulee säilyttää. Samoin tontin ulkopuolelle suojaviheralueelle sijoittuva pesäpuun läheinen suoja- ja ruokailupuusto (leppä, haapa, koivu) tulee säilyttää. Pesäpuulta tulee varmistaa toimivat kulkuyhteydet ympäröiville metsäalueille eli Hallilantien eteläpuoleisille metsäalueille sekä pohjoiseen kohti Vihiojan vartta. Suunnittelualueen osalta tämä tarkoittaa sitä, että alueen luoteisrajalla tulisi säilyttää siinä nykytilanteessa kasvava kookkaista koivuista koostuva kulkuyhteyspuusto, jotta yhteys pohjoiseen säilyy.

Liito-oravaselvityksen maaliskuussa 2026 toteutetun maastokäynnin jälkeen suunnittelualueella sijainnut asuinrakennus on luvanvaraisesti purettu. Kiinteistön puusto on säilytetty. (Kts. kuva 11)

Kuva 8. Liito-oravan papanaa suunnittelualueelle sijoittuvan lehtikuusen tyvellä. (12.3.2026).

Kuva 9. Suunnittelualueen luoteisrajalle sijoittuu koivurivi, jonka puut toimivat liito-oravan kulkuyhteyspuina (11.12.2026).

Kuva 10. Kuva suunnittelualueesta Santamatinkadun suunnasta kohti luodetta kuvattuna. Vasemmalla kuvassa suojaviheralue, josta yhden puun tyveltä löytyi liito-oravan papanaa (11.12.2025).

Kuva 11. Kuva suunnittelualueesta Santamatinkadun suunnasta kohti luodetta kuvattuna. Kiinteistöltä purettiin keväällä 2026, liito-oravaselvityksen jälkeen luvanvaraisesti asuinrakennus. Puusto on säilytetty. (21.5.2026).

Kuva 12. Tuoretta liito-oravan papanaa suojaviheralueen puolella sijaitsevan haavan tyvellä.

Kuva 13. Liito-oravan pesäpuukuusi kuvattuna suojaviheralueen puolelta.

Kuva 14. Kuva Hallilantien liito-oravan ylityspaikasta. Oikealla suunnittelualan kaakkoispuolelle sijoittuva meluaita ja sen takana koivikko.

Kuva 15. Kuva tontin luoteisrajalle sijoittuvasta koivukujanteesta, joka toimii todennäköisesti liito-oravan kulkuyhteytenä.

Lähteet

Liito-oravaselvitykset

- Kantakaupungin liito-oravaselvitys 2016. Tampereen kaupunki, Ramboll

Muut lähteet

- Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt (Nieminen & Ahola (toim.), Suomen ympäristö 1/2017)
- EUT C/477/19. EU:n luontodirektiiviin liittyvä EY-tuomioistuimen oikeustapaus liittyen direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojeluun, 2.7.2020.
- Hanski, Ilpo K. Liito-orava, Biologia ja käyttäytyminen. Metsäkustannus 2016.
- KHO (Korkein hallinto-oikeus), päätös 2451/2023. Luonnonsuojelulain mukaista hallintopakko koskeva asia, 30.8.2023.
- Laji.fi viranomaisportaali. Liito-oravan havaintotiedot tarkistettu 2.4.2026.
- Liito-orava-LIFE, Liito-oravan huomioiminen kaupunkisuunnittelussa. Hyvien käytäntöjen opas. Liito-orava LIFE (LIFE17/nat/FI/000469), Espoon, Jyväskylän ja Kuopion kaupungit 2021.
- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43 / 2023. Katariina Mäkelä ja Päivi Salo.
- Suomen lajien uhanalaisuus, Punainen kirja 2019. Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.)
- Tampereen karttapalvelu Oskari 2026: Liito-oravahavainnot, elinympäristöt ja kulkuyhteydet
- Tampereen karttapalvelu Oskari 2026: Tampereen kantakaupungin vaiheyleiskaavan kaavayhdistelmä. Sisältää yleiskaavat: Kantakaupungin yleiskaava 2040, Kantakaupungin yleiskaava valtuustokausi 2017-2021, kantakaupungin yleiskaavan valtuustokausi 2021-2025